

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

DE OFFENTLIGE EXAMINA

I

RØNNE HØJERE REALSKOLE

I JUNI OG JULI 1888.

RØNNE.

TRYKT I COLBERGS BOGTRYKKERI.

Indbydelsesskrift

til

de offentlige Examina

i

Rønne højere Realskole

Juni og Juli 1888.

INDHOLD:

Skoleefterretninger, meddelte af C. G. Kœfoed,
Skolens Rektor.

RØNNE.

Trykt i Colbergs Bogtrykkeri.

1888.

I. Examina 1887.

a. Afgangsexamen for studerende Disciple af sproglig-historisk Retning.

Til denne Examen indstillede sig 3 Elever, som vare forberedte i det ved Skolen oprettede Artiumskursus. Disse vare:

1. *Hans Bohn Christiansen*. 2. *Jochum Peter Kaas*.
3. *Johannes Preisz*, der alle havde underkastet sig 4de Klasses Hovedexamen her ved Skolen i Sommeren 1885.

Prøven afholdtes skriftlig og mundtlig i Tiden mellem den 10de Juni og 13de Juli; i Bedømmelsen deltog Professor *Gertz*, Medlem af Undervisningsinspektionen (alle Fag undtagen Naturlære), og Cand. mag. *A. Meyer* (Naturlære).

Prøvens Udfald findes S. 5.

b. 4de Klasses Hovedexamen for Disciple af sproglig-historisk Retning.

Til denne Prøve indstillede sig:

1. *Hans Adolph Birch*, Søn af afdøde Proprietær B. i Nylars, f. den 18de Febr. 1871, optagen i 1ste fælles Kl. 1880.

2. *Rolf Bohn Christiansen*, Søn af afdøde Konsul og Kjøbmand C. i Svaneke, f. den 2den September 1871, optagen i 2den fælles Kl. 1882.

3. *Julius Hein Jensen*, Søn af Provst J., Sogne-

præst til Nexø og Bodilsker, f. den 3die Januar 1873, opt. i III st. Kl. 1885.

4. *Janus Johan Kofod*, Søn af Proprietær K. i Aaker, f. den 4de Maj 1868, opt. i II st. Kl. 1884.

5. *Johan Halgrimur Olivarius*, Søn af Byfoged, Borgmester O. R. af D. i Rønne, f. den 31te Marts 1871, opt. i 1ste fælles Kl. 1880.

I Bedømmelsen deltog foruden Professor *Gertz* (Latin, Tysk) og Cand. mag. *Meyer* (Mathematik) følgende indbudne Herrer: Oberstløjtnant *Andresen* (Fransk), Pastor *Hasle* (dansk Stil, Græsk), Skoleinspektør *Ijorth* (Naturhistorie) og Amtsforvalter *Weidemann* (Historie, Geografi).

Udfaldet findes S. 5.

Efter Examen udmeldtes Nr. 4, de andre optoges i Kursus'et.

c. Almindelig Forberedelsesexamen.

Til denne Prøve indstillede sig:

1. *Jens Espersen*, Søn af Gjæstgiver M. E. i Rønne, f. den 27de September 1871 opt. i 1ste fælles Kl. 1881.

2. *Georg Martin Larsen*, Søn af Husmand og Skrædder L. i Knudsker, f. den 26de Juni 1870, opt. i 1ste fælles Kl. 1881.

3. *Åxel Gudmund Lassen*, Søn af Gartner L. i Rønne, f. den 26de Maj 1870, opt. i 1ste fælles Kl. 1881.

4. *Karl Kristian Emil Pihl*, Søn af Værtshusholder P. i Rønne, f. den 1ste November 1871, opt. i 1ste fælles Kl. 1881.

5. *Christian Mossin Smidt*, Søn af Konsul og Kjøbmand S. i Svaneke, f. den 2den August 1870, opt. i 2den fælles Kl. 1882.

I Bedømmelsen deltog foruden Professor *Gertz* (mundtlig Dansk, Tysk, Historie) og Cand. mag. *Meyer* (Mathematik, Naturlære) følgende indbudne Herrer:

Afgangsexamen for studerende Disciple af sproglig-historisk Retning.

Navne	Udarbejdelse i Moders- maalet. bunden fri	Dansk Litterat. hist. og Oldnord.	Latin, skriftlig	Latin, læst	Latin, ikke læst	Græsk, dobbel	Fransk, dobbel	Historie, dobbel	Engelsk	Naturl.	Points	Hoved- karakter	
Christiansen	mg ÷	mg	mg +	g ÷	mg ÷	mg	mg ÷	mg ÷	mg	mg	tg +	86	1ste
Kaas	g ÷	g ÷	mg ÷	g	mg ÷	mg ÷	g +	g ÷	mg ÷	g +	mg ÷	74	2den
Preisz	mg ÷	mg ÷	mg	g +	mg +	mg	mg ÷	g	mg ÷	mg ÷	mg	88	1ste

4de Klassen Hovedexamen for Disciple af sproglig-historisk Retning.

	Udarbejd. i Moder- maalet	Latin, dobbel	Græsk	Tysk	Fransk	Historie	Geografi	Arithm.	Geometri	Natur- historie	Points	Hoved- karakter	Points i Afgangsf.
Birch	mg +	g +	g +	mg ÷	mg	g ÷	mg ÷	g +	g +	mg ÷	64	Bestaaet	30
Christiansen	mg	g +	mg +	mg	mg +	mg	mg +	mg	mg +	mg	76	Bestaaet	36
Jensen	mg ÷	g ÷	mg ÷	g ÷	mg ÷	mg	mg ÷	tg	tg +	mg ÷	55	Bestaaet	22
Kofod	mg	tg ÷	g ÷	tg +	g ÷	mg ÷	mg ÷	g +	ug	mg	46	Bestaaet	29
Olivarius	mg	mg ÷	mg +	mg +	ug ÷	mg +	mg +	g	g ÷	g	70	Bestaaet	28

Almindelig Forberedelsesexamen.

Navne	Udarbejd. i Modersm. dobbelt	Modersm. dobbelt	Tysk	Fransk	Engelsk, dobbelt	Historie	Geografi	Naturhist.	Arithmetik	Geometri	Regning	Naturalære	Orden med skriftl. Arb.	Points	Hovedkar.
Espersen	mg	mg+	mg	mg	g	ug	mg	mg÷	mg+	mg+	mg	g+	mg+	108	Bestaet
Larsen	g	g+	g	mg	g+	g+	mg÷	g÷	g+	mg+	ug	g÷	mg+	92	
Lassen	g+	mg÷	g	g÷	g÷	g	g+	mg÷	tg÷	g+	g+	tg÷	mg+	72	
Pihl	g	g÷	g+	g+	g+	g+	tg	g+	mg	mg+	mg+	g+	mg	87	
Smidt	mg÷	mg	mg÷	mg	mg÷	mg	g+	mg	g	tg	tg÷	g+	mg+	90	

Oberstløjtnant *Andresen* (Fransk), Pastor *Hasle* (dansk Udarbejdelse), Skoleinspektør *Hjorth*, (Naturhistorie). Translatør *Jørgensen* (Engelsk) Amtsforvalter *Weidemann* (Geografi).

Prøvens Udfald findes S. 6.

d. Skolens aarlige Hovedexamen

afholdtes skriftlig og mundtlig i de samme Dage som Afgangsprøverne. I Bedømmelsen viste følgende Her- rer Skolen den Velvilje at deltage: Oberstløjtnant *Andresen*, Apotheker *Bergmann*, Pastor *Christensen*, Toldinspektør *Christensen*, Pastor *Hasle*, Skoleinspek- tør *Hjorth*, Kammerherre, Amtmand *Holten*, Stud. polit. *M. Koefoed*, Lærer *O. Kofod*, Stud. mag. *A. Kofod*, Byfoged *Olivarius*, Herredsfoged *Petersen*, Amtsforvalter *Weidemann*.

e. Latinprøve for Farmaceuter.

Til denne Prøve indstillede sig den 25de Oktober 1885 *A. G. Lassen* (sé S. 4); Prøven afholdtes af Rektor med Adjunkt Brøndsted som Meddommer; Examinanden fik Karakteren „Godt“.

De af Ministeriet tilsendte Opgaver til de afslut- tende Prøver vare følgende:

a. Afgangsexamen for Studerende:

1. Modersmaalet.

Bunden Opgave: Englands og Irlands gjensidige Forhold i Tidernes Løb.

Fri Opgave: Penge er en god Tjener men en slet Herre.

2. Latinsk Version.

Q. Fulvius Flaccus censor aedem Fortunae, quam in Hispania praetor bello Celtiberico voverat, faciebat enixo studio, ne

ullum Romae amplius aut magnificentius templum esset. Magnum ornatum ei templo ratus adjecturum, si tegulae marmoreae essent, profectus in Bruttios aedem Junonis Laciniae ad partem dimidiam detegit, id satis fore ratus ad tegendum, quod aedificaretur. Naves paratae fuerunt, quae tollerent atque asportarent, auctoritate censoria sociis deterritis id sacrilegium prohibere. Postquam censor rediit, tegulae expositae de navibus ad templum portabantur. Quamquam, unde essent, silebatur, non tamen celari potuit. Fremitus igitur in curia ortus est: ex omnibus partibus postulabatur, ut consules eam rem ad senatum referrent. Ut vero accessit in curiam censor venit, multo infestius singuli universique praesentem lacerare: Templum augustissimum regionis ejus, quod non Pyrrhus, non Hannibal violassent, foede detexisse ac prope diruisse censorem, moribus regendis creatum, et quod, si in privatis sociorum aedificiis faceret, indignum videri posset, id deum immortalium templa demolientem facere, et obstringere religione populum Romanum, spoliis templorum templa aedificantem, tamquam non iidem ubique di immortales sint. Relatione facta, in unam omnes sententiam ierunt, ut eae tegulae reportandae in templum locarentur et piacularia Junoni fierent. Quae ad religionem pertinent, cum cura facta; tegulas relictas in area templi, quia reponendarum nemo artifex inire rationem potuerit, redemptores nuntiarunt.

ratio betyder her Fremgangsmaade. redemptor Entreprenør.

3. Fransk Stil.

Vilhelm Erobrerens sidste Vilje.

Vilhelm med Tilhavnet den røde og Henrik, Kongens to yngste Sønner, forlode ikke hans Sengs Hovedgjærde, da de utaalmodig ventede paa, at han skulde diktere sin sidste Vilje. Robert, den ældste af de tre, havde været fraværende siden sin sidste Ordstrid med sin Fader. Til ham var det, at Vilhelm forhen, med Samtykke af Høvdingerne i Normandiet, havde testamenteret sin Hertugtittel; og trods den Forbandelse, han siden havde udtalt mod Robert, søgte han ikke at berøve ham den Adkomst, som Normannernes Ønske havde tiltænkt ham. „Hvad angaar Kongeriget England“, sagde han, „testamenterer jeg det ikke til nogen, fordi jeg ikke har faaet det i Arv, men erhvervet det med Magt og ved blodig Kamp: jeg overgiver det i Guds Hænder, idet jeg indskrænker mig til at ønske, at min Søn Vilhelm, der har været mig lydige i alt, maa opnaa det, om Gud vil, og leve lykkelig derovre.“ „Og mig, Fader, hvad giver Du da mig?“ sagde Henrik, den

yngste af Sønerne. „Jeg giver Dig femtusind Pund Sølv af mit Skatkammer“ svarede Kongen. „Men hvad skal jeg gjøre med de Penge; naar jeg hverken har Land eller Bolig?“ — „Vær rolig, min Søn, og hav Tillid til Gud, find Dig i, at dine Brødre gaa forud for Dig; din Tid kommer efter deres“. Henrik trak sig strax tilbage for at gaa hen at modtage de femtusend Pund; han lod dem veje med Omhu og anskaffede sig en Pengekiste, der var vel beslaact og forsynet med gode Laase.

rød roux. berøve déshériter de. ved blodig Kamp
 au prix du sang. leve lykkelig derovre y prospérer.

b. 4de Klases Hovedexamen og almindelig Forberedelsesexamen:

1. Modersmaalet.

Hvilken Indflydelse have Storbritaniens og Irlands Jordbundsforhold paa deres Næringsveje?

2. Latinsk Stil.

Under Marcus Claudius's og Lucius Furius's Consulat kom der Sendemænd fra Rom til Carthago. Da Hannibal troede, at disse vare blevne sendte for at fordre ham udleveret¹⁾, og frygtede for, at dette skulde ske, gik han hemmelig om Bord²⁾ paa et Skib og flygtede til Kong Antiochus i Syrien. Han vidste, at denne var fjendtlig stemt³⁾ mod Romerne, og haabede at skulle overtale ham til at erklære dem Krig, hvilket ogsaa lykkedes⁴⁾ ham; men Antiochus vilde ikke adlyde hans Raad og drage med sine Hære til Italien, hvilket, hvis det var sket, vilde have bragt⁵⁾ Romernes Herredømme i den største Fare. Altsaa førte Kongen Krigen imod dem, først i Grækenland, derpaa i Asien, men paa begge Steder uheldig, og overvundet ved Magnesia af Lucius Scipio, som siden fik Tilnavnet Asiaticus, blev han nødt til at bede om Fred. Hannibal var imidlertid flygtet og havde begivet sig⁶⁾ til Bithyniens Konge Prusias, hos hvem han næsten i syv Aar holdt sig skjult⁷⁾; men da Romerne endelig havde erfaret, hvor han var, og havde befalet Prusias at udlevere⁸⁾ ham til dem, vovede Prusias ikke at give dem Afslag⁹⁾. Da tog Hannibal sig af Dage¹⁰⁾ ved Gift, Aar 183 før Christi Fødsel.

¹⁾ fordre udleveret — exposcere. ²⁾ gaa om Bord — conscendere. ³⁾ fjendtlig stemt — af fjendtligt Sind. ⁴⁾ lykkes — contingere. ⁵⁾ bringe — adducere. ⁶⁾ begive

sig -- conferre se. 7) holde sig skjult -- latere. 8) udleverer -- dodere. 9) give Afslag -- negare. 10) tage af Dage -- interimere.

3. Engelsk Version.

A Tropical Storm.

On the 1st of June 1822 day began to break with an unusual gloom that overshadowed everything; a black haze rested like a high wall round the horizon, while the sky, so long without a single speck, was covered all over with shapeless clouds flying in different directions. The sea-wind, which used to begin gently and then gradually increase to a pleasant breeze, came on suddenly and with great violence, so that the waves broke into white foam as far as the eye could reach. The sea looked black under the influence of an immense mass of dark clouds, rising slowly in the western quarter, where they remained suspended like a mantle during the whole day. The ships which had lain motionless on the surface of the bay, were now rolling and pitching with their cables stretched out. Innumerable sea-birds continued during all the day to wheel round the rock on which the town stood, and to scream as if in terror at this sudden change. The dust of six months' hot weather, raised into high pyramids, was forced by the furious gusts of wind into the innermost corners of the houses. Long before sunset it seemed as if the day had closed, owing to the darkness caused by the dust in the air, and to the sky being overcast in every part by masses of clouds. Presently lightning was observed among the hills, which was shortly afterwards followed by a storm, exceeding in violence anything I ever met with. During eight hours the rain did not cease pouring down for one moment; the steep streets of the town soon became the channels of streams of such magnitude as to sweep away large stones, thus rendering it everywhere dangerous, and in some places quite impossible to pass.

Tropical, tropisk. Haze, Taage. Speck, Plet.
Shapeless, uformelig. Pitch, duve. Gust of wind,
Vindstød.

4. Arithmetik.

1. 515 Kr. er satte paa Rente og Rentes Rente til den aarlige Rentefod 4 p. Ct. i 3 Aar; den nye Sum derpaa til den aarlige Rentefod $3\frac{3}{4}$ p. Ct. i 2 Aar, og den derved fremkomne Sum til den aarlige Rentefod $3\frac{1}{2}$ p. Ct. i $1\frac{1}{2}$ Aar. Renten lægges halvaarlig til Kapitalen. Hvor stor er den oprindelige Kapital bleven? Hvor stor vilde den være bleven, hvis den

hele Tiden havde staaet til den aarlige Rentefod $3\frac{3}{4}$ p. Ct., og Renten halvaarlig var lagt til? Til hvilken aarlig Rentefod skulde den have været sat ud hele Tiden, hvis den, ogsaa med halvaarlig Rente, skulde have naaet den samme Størrelse, som den voxede til paa den første Maade?

2. $8x^{-6} + 999x^{-3} = 125$. Find x .

3. 3 Differensrækker, hver bestaaende af n Led, begynde alle med 1. Differenserne ere henholdsvis 1, 2 og 3. Find Rækkernes sidste Led (t_1, t_2, t_3) og Summen af hver Række (s_1, s_2, s_3), og vis, at t_2 er Middeltallet mellem t_1 og t_3 , og ligeledes s_2 mellem s_1 og s_3 . Hvor stor skulde Differensen være i anden Række, for at s_2 skulde være Mellemproportional mellem s_1 og s_3 ? Til Exempel for det sidste Spørgsmaals Vedkommende: $n = 17$.

5. Geometri.

1. I en Trekant ABC er $AB = BC$. Fra B er henad BA og BC afsat Stykkerne BD og BE henholdsvis $= \frac{1}{4}$ BA og $= \frac{1}{3}$ BC. DE skjærer AC's Forlængelse i F. Hvor lang er CF udtrykt ved AC?

2. Konstruer et Rektangel, der i Areal er ligt et givet Kvadrat med Siden a . Rektanglets Sider have en Forskjel $=$ en given Linje b .

3. En Cirkel med Radius $= r$ er given. Gjennem dens Centrum og Endepunkterne af en Bue paa 60° er beskrevet en anden Cirkel. Man skal finde Arealerne af de derved fremkomne krumlinede Figurer, udtrykte ved r .

6. Praktisk Regning.

1. En Mand sender en Blanding af 2 Sorter Korn til England. Den ene Sort er kjøbt for 12 Kr. pr. Td., den anden for 12 Kr. 50 Øre pr. Td. Undervejs fordærves $\frac{1}{3}$ af Kornet og bliver usælgeligt; Resten sælges for $1\frac{4}{5}$ Lstr. pr. Quarter. for ialt 960 Lstr., hvilket er 420 Kr. mere end Indkjøbsprisen for alt Kornet. Hvor mange Tdr. blev der kjøbt af hver Sort? (10 Quarter $=$ 21 Tdr. 1 Lstr. $=$ 18 Kr. 25 Øre).

2. En Mark har Form af et Rektangel med Siderne 1390,6 Alen og 206,79 Alen. Den besaas med Rug, hvortil medgaar 7,4326 Skp. pr. Td. Ld., og der høstes 13,107 Fold, hvoraf $\frac{13}{27}$ sælges for 14 Kr. 75 Øre pr. Td. Hvor meget indkommer derfor? (1 Td. Ld. $=$ 14000 $\square$ Alen).

Den 28de Juni var Sanginspektøren, Kantor V. *Sanne*, tilstede for at inspicere Sangundervisningen.

II. Disciplene.

Ved Udgivelsen af forrige Aars Program var Discipeltallet 106; af disse udgik før Examen *M. A. Kieffer*, *A. O. I. Bosin* og *I. N. Jespersen*; efter Examen udgik efter fuldendt Afgangsprøve 10 Disciple og udmeldtes 3; der optoges 11 ny og senere 3; Skoleaaret begyndte altsaa med 101 og havde i December Maaned det højeste Tal 104; senere ere udmeldte: *I. N. Kofod*, *H. A. I. Mortensen* og *T. B. Grønbech*. I April Maaned d. A. har Skolen altsaa 101 Disciple.

I nedenfor følgende Fortegnelse er ved de ny optagne Disciple Faderens Navn tilføjet i Parenthes; hvor dennes Opholdssted er Rønne, er Betegnelsen udeladt.

IVS.

1. O. P. Madsen.	(2, 2, 1, 1, 1, 1.)
2. T. B. Kofod.	(1, 1, 2, 2, 2, 2.)
3. C. F. Olivarius.	(3, 4, 3, 3, 3, 3.)
4. C. A. Mortensen.	(5, 3, 4, 4, 4, 4.)
5. C. V. Jørgensen.	(4, 5, 5, 5, 5, 5.)
6. I. H. Kofoed. Sm.	(6, 6, 6, 6, 6, 6.)
7. H. F. Birch. Sm.	(7, 7, 8, 7, 7, 8.)
8. N. R. Clausen. Sm.	(8, 8, 7, 8, 8, 7.)

IVR.

1. P. A. I. Kofod.	(1, 1, 1, 1, 1, 1.)
2. L. I. Erthmann.	(2, 2, 2, 2, 2, 2.)
3. A. G. Ohlsson.	(5, 5, 4, 5, 3, 4.)
4. H. K. Grønbech.	(4, 3, 3, 3, 4, 3.)
5. J. P. Grønbech.	(3, 4, 5, 4, 5, 5.)
6. I. P. Kofoed.	(7, 7, 7, 8, 6, 7.)
7. I. O. Sørensen.	(8, 6, 6, 6, 7, 6.)
8. L. P. Espersen.	(6, 8, 8, 7, 8, 8.)

IIIS.

1. G. C. Bjørnsen.	(2, 2, 1, 2, 1, 2.)

2. P. K. Stibolt.	(1, 1, 2, 1, 2, 1.)
3. V. Olivarius.	(5, 5, 5, 4, 3, 3.)
4. H. P. T. Hasle.	(3, 4, 3, 5, 4, 5.)
5. A. Vesth.	(4, 3, 4, 3, 5, 4.)
6. I. T. E. Sode.	(6, 6, 6, 6, 6, 6.)
7. A. C. Munck.	(9, 8, 9, 7, 7, 7.)
8. G. Ørsleff.	(7, 7, 7, 8, 8, 8.)
9. C. B. Christiansen.	(8, 9, 8, 9, 9, 9.)

IIIR.

1. I. L. Didriksen.	(2, 1, 1, 1, 1, 1.)
2. E. F. Bagger.	(3, 2, 2, 2, 2, 2.)
3. H. N. Støckel.	(7, 3, 4, 4, 3, 3.)
4. K. Jespersen.	(1, 5, 5, 5, 4, 6.)
5. P. C. Hjorth.	(5, 6, 7, 6, 5, 5.)
6. A. D. Thorsen.	(4, 4, 4, 3, 6. —)
7. C. Espersen.	(6, 7, 6, 7, 7, 4.)
8. A. V. Kofoed.	(9, 8, 9, 8, 8, 8.)
9. P. G. Johnson.	(8, 9, 8, 9, 9, 9.)

IIS.

1. A. M. Schack.	(1, 1, 1, 1, 1, 4.)
2. P. H. Ellebye.	(3, 3, 4, 3, 2, 3.)
3. V. P. Thorsen.	(2, 2, 3, 4, 3, 5.)
4. H. A. B. Rømer.	(6, 4, 2, 2, 4, 1.)
5. P. T. I. Funch.	(4, 5, 5, 5, 5, 2.)
6. H. Tobiassen.	(7, 6, 6, 8, 6, 8.)
7. L. C. Blom.	(— — 8, 6, 7, 7.) Søn af

Oberst, Kommandant B., C. af D. og Dbm., opt $\frac{1}{12}$ 87.

8. H. C. Jespersen.	(5, 7, 7, 7, 8, 6.)
---------------------	---------------------

IIR.

1. M. P. Hjorth	(2, 2, 1, 1, 1, 1.)
2. I. K. Lund.	(1, 1, 2, 2, 2, 2.)
3. H. Kofod.	(5, 5, 3, 4, 3, 3.)
4. C. Kofoed.	(4, 6, 4, 5, 4, 4.)
[5. H. A. I. Mortensen.	(6, 4, 7, 3, 5.—)]
6. H. D. Bidstrup.	(3, 3, 6, 7, 6, 5.)
[7. T. B. Grønbech.	(8, 7, 5, 6, 7.—)]
8. L. S. Gad.	(9, 9, 9, 8, 8, 7.)

9. T. C. Christiansen. (7, 8, 8, 9, 9, 6.)
 10. H. G. R. Krauss. (11, 11, 11, 10, 10, 8.)
 [11. I. N. Kofod. (10, 10, 10. — — —)]

IS.

1. F. M. Nielsen. (2, 1, 1, 1, 1, 1.)
 2. C. V. T. Nielsen. (1, 3, 2, 2, 2, 2.)
 3. E. Jespersen. (3, 2, 3, 3, 3, 3.)
 4. F. A. F. Høst. (4, 4, 4, 4, 4, 4.)
 5. I. V. Thorsen. (6, 6, 6, 5, 5, 5.)
 6. C. N. Hansen. (5, 8, 7, 7, 6, 9.)
 7. O. H. C. Bille. (— 13, 9, 10, 7, 7.) (Fuld-
 mægtig B., Ærø.)
 8. H. O. E. Jørgensen. (8, 15, 12, 13, 9, 12.)
 9. A. P. Lund. (10, 11, 11, 8, 10, 10.)
 10. H. P. C. Lohmann. (9, 7, 8, 9, 11, 6.)
 11. L. P. Olsen. (7, 5, 5, 6, 8, 8.)
 12. E. Olivarius. (11, 9, 13, 11, 12, 13.)
 13. L. N. Sommer. (14, 14, 14, 12, 13, 11.)
 14. A. B. Kløcker. (13, 12, 15, 14, 14, 15.)
 15. T. E. Kofod. (12, 10, 10, 15, 15, 14.)

IR.

1. K. K. Grønberg. (1, 2, 1, 2, 1, 1.)
 2. C. J. Kofod. (2, 3, 3, 1, 2, 2.)
 3. E. A. P. Westh. (4, 6, 6, 5, 3, 4.)
 4. H. J. Westh. (3, 1, 2, 3, 4, 3.)
 5. C. P. C. D. Kofod. (5, 4, 4, 4, 5, 6.)
 6. I. P. Clausen. (7, 5, 7, 6, 6, 7.)
 7. C. Didriksen. (6, 7, 5, 7, 7, 5.)
 8. C. F. Blom. (— — 8, 8, 8, 8.) Bro-
 der til Nr. 7 i IIS.

IIF.

1. O. B. Thomsen. (2, 1, 3, 2, 1, 2.)
 2. S. Olivarius. (1, 2, 1, 1, 2, 1.)
 3. V. Selchau. (3, 3, 2, 3, 3, 3.)
 4. O. Thorsen. (4, 5, 5, 4, 4, 4.)
 5. I Rønne. (5, 4, 4, 5, 5, 5.)

6. K. Jensen. (10, 10, 7, 7, 6, 7) (Propr. Løjtn. J. i Klemensker.)
7. C. A. Schejbye. (6, 6, 6, 6, 7, 6.)
8. J. A. Westh. (8, 8, 10, 10, 8, 9.)
9. A. H. I. Olsen. (15, 9, 9, 9, 9, 8.)
10. C. V. Müller. (13, 13, 13, 12, 10, 10.)
11. O. S. Brønniche. (12, 15, 11, 11, 11, 12.)
12. J. C. Ejlertsen. (7, 7, 8, 8, 12, 11.)
13. J. O. Andersen. (9, 11, 14, 14, 13, 13.)
14. E. C. Sonne. (14, 12, 15, 13, 14, 15.)
15. A. O. A. Andersen. (11, 14, 12, 15, 15, 14.)
16. T. M. Sommer. (16, 16, 16, 16, 16, 16.)

IF.

1. S. A. Bech. (1, 1, 1, 1, 1, 1.) (Skibstømmermester B.)
2. K. Petersen. (2, 2, 2, 2, 2, 2.) (Konditor P.)
3. T. I. P. Hansen. (4, 4, 7, 3, 3, 5.)
4. E. Olsen. (5, 6, 3, 5, 4, 7.) (Kæmner, Sagfører O.)
5. H. A. Hjorth. (3, 3, 5, 6, 5, 4.) (Terrakottafabr. H.)
6. J. N. Kløcker. (6, 5, 4, 4, 6, 3.) (Kjøbmand K., Hasle.)
7. C. E. Samson. (7, 7, 6, 8, 7, 6.) (Kalkbrænder S.)
8. H. C. Werchmeister. (12, 12, 12, 11, 8, 8.) (Proprietær W., Jylland.)
9. E. Colberg. (10, 8, 8, 7, 9, 9.) (Landhandler C., Klemensker.)
10. J. V. Andersen. (11, 10, 9, 9, 10, 11.) (Møller A.)
11. A. Sonne. (9, 11, 10, 10, 11, 10.) (Terrakottafabr. S.)
12. A. Knudsen. (8, 9, 11, 12, 12, 12.)

Artiumskursus'et.

- VI Kl. 1. K. V. Bohn 2. C. M. Ellebye. 3.

Undervisningen har været saaledes fordelt mellem Lærerne:

Rektor <i>Koefoed</i> : Latin IIS, Historie IVR og IF	
Geografi III	14 T.
Adjunkt <i>Andersen</i> : Naturlære IVR, Matematik III og I, Regning IIF, Tegning II, Dansk IIF	26 —
Adjunkt <i>Selchau</i> : Græsk og Fransk.....	24 —
Adjunkt <i>Øllgaard</i> : Dansk IV, III og IF, Historie III, II, IIF, Religion III, II, I.....	27 —
Adjunkt <i>Tryde</i> : Geografi IV, II, I, IIF, IF, Naturhistorie, Regning IF, Tegning I og IF .	30 —
Adjunkt <i>Brøndsted</i> : Historie IVS, I, Dansk II, I, Latin IVS, IIS	23 —
Adjunkt <i>Aasted</i> : Matematik IV og II, Naturlære III, Tegning IIF, Skrivning.....	26 —
Timelærer <i>Markussen</i> : Engelsk IVR, Latin IS, Tysk IV, III, II, IIF, IF.....	26 —
Translatør <i>Jørgensen</i> : Engelsk IIIR, IIR, IR, Tysk I	14 —
Lærer <i>Jensen</i> : Religion IIF og IF	5 —
Organist <i>Madsen</i> : Saug.....	4 —
Gymnastiklærerne <i>Haslund</i> og <i>Lundt</i> : Gymnastik	20 —

I Kursus'et have Fagene været saaledes fordelte:

Rektor *Koefoed*: Latin VI og V.

Adj. *Andersen*: Naturlære VI.

— *Selchau*: Fransk og Engelsk VI og V, Oldnordisk VI.

— *Øllgaard*: Religion og Dansk VI og V.

— *Brøndsted*: Græsk VI og V.

— *Aasted*: Naturlære V.

Timelærer *Markussen*: Oldnordisk V.

I Gymnastik have begge Klasser deltaget i Undervisningen med IV og III Kl.

Følgende Pensa ere i Aarets Løb gjennemgaaede i de forskjellige Fag og Klasser:

Dansk.

VI Kl. Den danske Literaturs Historie fra Midlalderen indtil Oplysningstiden, idet der er dvælet særlig ved Kæmpeviserne og Holberg. Det tidligere gjennemgaaede Pensum er repeteret. Der er læst Digtværker eller Brudstykker af alle mere fremragende Forfattere dels af Eleverne hjemme efter Lærers Anvisning og dels i Timerne. Af Holberg opgives som læst „Erasmns Montanus,“ og „Den politiske Kandestøber“, af Øhlenschläger „Helge“ og „St. Hansaften Spil“, Digtarterne efter Dorph. I Slutningen af Skoleaaret agtes læst noget Svensk. Omtrent hver anden Uge er der skrevet en Stil over Æmner, hentede fra Historien og Literaturen eller fra de almindelige Livsforhold i den udvortes eller sjælelige Verden.

V Kl. Den danske Literaturs Historie fra Midlalderen indtil 1754. To Stile om Maaneden.

IV og III stud. Kl. Holbergs, Ewalds, Wessels og P. A. Hejbergs Liv og Digtvirksomhed. Forskjellige af de nævnte Digteres Værker ere oplæste af eller for Eleverne. 3 Stile om Maaneden, hvortil Opgaverne have været snart af friere Natur, snart støttende sig til ét af Skolens Fag og snart hentede fra et læst Digtværk. Den græske Mythologi efter Dorph med Benyttelse af Billederne i Blochs og Sechers Mythologi.

IV Realkl. Kjendskab til den danske Literaturs Historie, særlig fra Holberg indtil den nyere Tid, er givet dels gennem mundtlig Meddelelse og dels efter Øllgaards Literaturhistorie. Af Holberg opgives som læst „den politiske Kandestøber“, „den pantsatte Bondedreng“ og 2den Akt af „Jacob von Thyboe“, af Øhlenschläger „Hakon Jarl“. Fremdeles opgives følgende dramatiske Værker: „Søstrene paa Kinnekullen“,

„Kong Salomon og Jørgen Hattemager“, „Feriegjæsterne“ samt Brudstykker af „Fiskerne“, „Kjærlighed uden Strømper“, „Kong Rerés Datter. Følgende Stykker i Prosa: „Af Levnet og Meninger“, „de tre Helligaftner“, „Marie“, „Kommissionæren“, „Min Onkels Tømmerplads“, samt Brudstykker af „Labyrinten“, „en Students Æventyr“ (den krøllede Frits og Licentiaten) og „Ægtestand“. Følgende Digte: Hundemordet, Smeden og Bageren, Zinklars Vise, Kallundborgs Krønike, Guldhornene, Æventyret i den fremmede Stad, Troubaduren, Søren Kanne, Henrik og Else, Sjælland, Jacob og Lone, Matrosen, Skriftemaalet, den ottende Kunst, 1ste Del af 2den Sang af Adam Homo, Tidlig Skilsmisse, den engelske Kapitein, et Kys, Paaskeliljen. Af de her ikke nævnte Forfattere er læst Brudstykker efter Sigurd Müllers Haandbog, som er benyttet til Øvelse i Oplæsning af Prosa og Poesi. En Time om Ugen er anvendt til Indøvelse af Sproglæren. 1 Stil om Ugen, dels Gjengivelse af et Digtværk eller af Fortællingen i et oplæst fortællende Digt, dels Fremstillinger, hentede fra hvad der er læst i andre Skolefag, dels selvstændige Skildringer og Beskrivelser. Den græske Mythologi efter Dorph med Forevisning af Billedværker.

III Realkl. har haft Timer i Dansk sammen med IVR og saaledes læst det i Aar gennemgaaede Pensum af den danske Literatur (dette Aarhundredes Literatur med Undtagelse af Øhlenschläger og Grundtvig); desuden er Holbergs Levnet udførligere gennemgaaet og fortalt; af ham opgiver Klassen som læst i Aar: 2den Akt af „Jacob von Thyboe“ og „den pantsatte Bondedreng“. Stil, Analyse, Mythologi som i IVR.

II Kl. Oplæsning og Analyse, efter Sig. Müllers danske Læsebog. Den nordiske Gudelære, efter Arentzen. Jævnlig Højtlesning for Klassen, t. Ex. af Høstrup („En Spurv i Tranedans“, „Gjenboerne“), Hejberg

(„Nej“). En Hjemmestil om Ugen af fortællende, beskrivende eller lettere ræsonnerende Indhold.

I Kl. Oplæsning, Gjenfortælling, Analyse, især Indøvelse af Sætningslæren, efter Sig. Müllers danske Læsebog. Følgende Digte i samme Bog lærte udenad: Vesle Hans S. 123, Plejebarnet 124, Morgensang 130, Aftensang 131, Menneskets Engle 132, Fædrelandsang 305, Danebrog 307. En Hjemmestil om Ugen af fortællende eller lettere beskrivende Indhold.

II fælles Kl. Wulffs danske Læsebog. 2den Del, er benyttet til Oplæsning og Analyse. Dorphs Sprog-lære. To Stile om Ugen, dels efter Diktat, dels Gjenfortælling. Følgende Digte ere lærte udenad: Nr. 1, 18, 20, 21, 33, 43, 52.

I fælles Kl. Wulffs danske Læsebog, 2den Del, er benyttet til Oplæsning, Gjenfortælling og Analyse. Ordklasserne og Sætningsdelene ere indøvede. Følgende Digte ere lærte udenad: Hindbærrene og Rønnebærrene, Drengen og Hunden, Hundehvalpen, Mads og Mikkell, Tommeliden, Bonden og hans Søn, Konen med Æggene, Flugten til Amerika. 3 Diktatstile om Ugen.

Latin.

VI Kl. Livius 21de og 22de Bog. Cicero: Cato major og 1ste Bog af Disput. Tuscul. 4de Bog af Talerne mod Verres Cap. 1—50. Horats Oder 1ste og 2den Bog. Breve 1ste og 2den Bog. Virgils Æneide 1ste og 4de Bog.

Til Examen: Livius 22de Bog Cap. 1—50. Cicero Cato major; Disp. Tusc. I cap. 17 til Enden. 4de Bog af Talerne mod Verres cap. 1—19; Horats Oder 1ste og 2den Bog, Breve 1ste Bog Nr. 1, 2 og 5; 2den Bog. Virgils Æneide 1ste Bog.

Bividskaberne efter de sædvanlige Lærebøger.

V Kl. Livius 22de Bog. Ciceros Cato major og 4de Bog af Talerne mod Verres Cap. 1—22. Virgils Æneide 4de Bog. Horats's Oder 1ste og 2den Bog.

IV stud. Kl. Livius XXXIII. Ciceros catilinariske Taler. Virgils Æneide II. Deraf opgives til Examen: Livius XXXIII fra c. 25 til Slutningen. 1ste, 2den og de 5 første Capitler af 3die catil. Tale. Virgils Æneide fra v. 298 til Slutningen.

III stud. Kl. Wellers lat. Leseb. S. 40—70. De 2 første catilinariske Taler. Blochs Udvalg af Ovid: Phaëton. 1 Hjemmestil om Ugen; skriftlig eller mundtlig Skolestil 1 å 2 Timer om Ugen.

II stud. Kl. Wellers lat. Lesebuch S. 6—54. Kasuslæren efter Madvig. Mundtlig og skriftlig Stil efter Iversens Bog.

I stud. Kl. Madvigs Formlære, Forchhammers Læsebog; Wellers lat. Lesebuch aus Livius S. 1—6. 1 å 2 Stile om Ugen.

Græsk.

VI Kl. Herodot VIII, 40 til IX, 31. Xenofons Anabasis III. Lukians Promethevs, Kharon og de (i Gertz's Udg.) 4 første Stykker af Gudesamtaler. Plato Sokr. Apologi. Lysias' Tale mod Eratosthenes, Plutarkh: Stykkerne XXIII—XXV i Bergs Udvalg af Historikere. Homers Odysse VI, 149—XII (med Overspringelse af VIII, 266—369 og af XI, 235—327). I Petersens Anthologi: af Elegien: Stykkerne af Tyrtaios 1—4, Mimnermos 1—3, Solon 1—3, Xenofanes 1—2; af Melos: de „anakreontiske“ Sange 1—10.

V Kl. Herodot VIII, 130—IX, 24. Xenof. Anab. III. Lukian: Kharon. Plato: Sokr. Apologi. Homer XI—XII (med Overspr. af XI, 235—327).

IV stud. Kl. Levy og Velschow, græsk Læsebog S. 87—127. Homer, Odysse 14de Sang v. 200—15de Sang v. 300.

III stud. Kl. Bergs Forskole; Xen. Cyrop. II. de to første Capp. Formlæren lært.

Tysk.

IV stud. Kl. Kapers og Simonsens Læsebog for

de højere Klasser, S. 107—147 og S. 167—188. Samme Læsebog de optagne Digte af Hagedorn, Gellert, Lichtwer, Wieland, Herder, Claudius, Bürger, Hølty og Voss, samt af Schiller: der Handschuh, der Taucher, der Graf von Habsburg, das Eleusinische Fest, die Kraniche des Ibycus og Kassandra. Walter Scotts Ivanhoe (Randolf) benyttet til kursorisk Læsning. Iversens Grammatik.

IV Realkl. Kapers og Simonsens Læsebog for de højere Klasser. Samme som de studerende. Desuden fra foregaaende Aar samme Bog S. 52—107 og fra 369—378 samt Simonsens Læsebog for de lavere Kl. 101—174. Indtil Nytaar mundtlig eller skriftlig Stil 1 Time ugentlig. Opgives Kapers og Simonsens Læsebog f. d. h. Klasser 52—107; 107—119; 125—147; 167—188; samt det sammen med de studerende læste Pensum; Poesi med Undtagelse af Schillers: der Graf von Habsburg, das Eleusinische Fest, die Kraniche des Ibycus og Kassandra (S. 388—397).

III Kl. Kapers og Simonsens tyske Læsebog for de højere Klasser fra S. 1—52 og c. 10 Sider Poesi. Iversens Grammatik. Formlæren; Syntaxen 1., 2. og 5. Kapitel. Realisterne særskilt ugentlig 1 mundtlig Stil (af og til skriftlig) og c. 6 Sider Poesi.

II Kl. Simonsens tyske Læsebog for Melleml. og de lavere Klasser S. 137—182. Poesi 24—29 samme Læsebog. Formlæren og Syntaxen 1. og 2. Kapitel. Realisterne ugentlig en mundtlig Stil (af og til skriftlig).

I Kl. Simonsens Læsebog for Melleml. fra S. 61—93 og 114—137. Realisterne mundtlig Stil en Gang om Ugen. Iversens Grammatik.

II fælles Kl. Tysk Læsebog for de lavere Klasser og Melleml. af Simonsen S. 1—46. Af Iversens Grammatik Formlæren undtagen S. 16 og 17.

I fælles Kl. Tysk Læsebog for de første Begyndere af Kaper og Simonsen S. 1—44 (inkl.) Iversens Grammatik: Artikel, Substantiver, Hjelpeverber, regel-

mæssige Verber og Præpositioner. Desuden personlige, possessive og demonstrative Pronominer.

Fransk.

VI Kl. Barante: Henri V, dels paa Skolen, dels som Hjemmelæsning; Abrahams og Arlaud, Noveller I; Ponsard, l'honneur et l'argent, de 2 sidste Akter; Corneille. Cinna; Châteaubriand, Itinéraire II. Stil to Gange ugentlig. Det vigtigste af Syntaxen efter Pio.

V Kl. Guizot, Louis XI, til Side 73; det øvrige som Hjemmelæsning. Melesville, Elle est folle. Thiers, Napoléon à St. Hélène, til Side 84. To Stile ugentlig. Det vigtigste af Syntaxen.

IV Kl. Guizot: récits hist. I S. 5—71. Scribe, le verre d'eau, de 3 første Akter. Af det i Fjor læste Pensum opgive Realisterne tillige: Sick, Læsebog for Mellemklasser S. 68—85. I tidligere Aar er læst: Sick: Læseb. f. Mellemkl. 26—68 samt Jung, Læseb. f. Mellemkl. S. 1—80. En kort Stil ugentlig. Som Hjemmelæsning, prøvet paa Skolen, det øvrige af Guizot réc. hist. I.

III Kl. Abrahams og Arlaud, Læsestykker for Mellemkl. S. 64—138. En let Stil ugentlig.

II Kl. Histoire d'Ali Baba. Formlæren efter Pio. En kort Stil ugentlig.

I Kl. Pio, Lærebog for Begyndere S. 39—71, 75—84, 92—94. De forekommende uregelm. Verber ere lærte.

II fælles Kl. Samme Bog, forfra til Side 39. Den regelmæssige Bøjning lært.

Engelsk.

VI Kl. English History II (Schütz) S. 1—38, 49—64, 76—92, 112—120, 174—183, 193—210. Af foregaaende Aars Pensum opgives: Listov, Engl. Reader S. 42—57.

V Kl. Listov, engelsk Elementarbog. Engl. History I (Schütz) S. 22—46, 60—70.

IV Realkl. Yonge, Kings of England S. 5—140. Løkke, Læsebog for Mellemkl. 98—169. Bojsen, Digte 26—59. Fra foregaaende Aar læst Løkke S. 1—15; 26—98; Bojsen, Digte S. 1—25. Læst kursorisk c. 10 Sider i Løkkes Lærebog, ellers er Yonge benyttet dertil. Til Afgangsexamen opgives: Yonge, Kings of England 5—140. Løkke 98—120 og Bojsen S. 26—59. Ugentlig Version (eller Stil).

III Realkl. Løkkes Læsebog S. 1—15, 26—98. Løkkes Grammatik. Boysens Digte S. 1—25. Ugentlig Stil efter Listovs Stiløvelser, 2den Afdeling eller Version efter C. A. Nissens Opgaver.

II Realkl. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling, fra St. 42 S 21 ud. Listovs Læsebog, 1ste Afdeling, forfra til St. 27 S. 35. Listovs Stiløvelser, 1ste Afdeling, forfra til St. 25 S. 28. Løkkes Grammatik forfra til 3die Del. Ugentlig Stil efter Listovs Stiløvelser 1ste Afdeling.

I Realkl. Listovs Ledetraad, 1ste Afdeling og af 2den Afdeling til St. 42 S. 21. Løkkes Grammatik til § 73. (De stærke Verber).

Oldnordisk.

VI Kl. Levy, oldn. Læsestykker I; Versene i Dropl. Saga ere oversprungne. Wimmer S. 9—14, 26—34.

V Kl. Wimmers oldnord. Læsebog S. 1 til 14 (inklus.) og fra S. 26 til 60 (inkl.). Det nødvendigste af Formlæren.

Religion.

VI og V Kl. Kirkens Historie fra Reformationen indtil vore Dage gennem Foredrag og Examinatorier.

III Kl. Assens Bibelhistorie: Jesu Virksomhed efter Indtoget i Jerusalem, Bjærgprædiken. Det nye Testamentes Skrifter. Apostlenes Virksomhed efter

„Apostlenes Gjerninger“. De 10 Bud og Sakramenterne efter Balslevs Lærebog. Kirkeaaaret og Guds-tjenestens Gang er forklaret. Der er fortalt vigtige Begivenheder af Oldtidens Kirkehistorie.

II Kl. Samme Bibellistorie: Det gamle Testaments Skrifter. Det nye Testamente indtil 2det Afsnit. Balslevs Lærebog: De tre Trosartikler og Fader vor. Det nye Testamente er oftere benyttet, og flere bibelske Fortællinger ere lærte efter det.

I Kl. Assens Bibellistorie: Fra 1ste—7de Afsnit (fra Skabelsen til Hjemkomsten fra Babylon). Balslevs Lærebog: De 10 Bud indtil den første Trosartikel. Følgende tidligere lærte Salmer ere læste paany: 50, 77, 143, 161, 163, 168, 174, 176, 205, 234, 273, 457, 590, 591, 626, 766.

II fælles Kl. Christen Møllers Bibellistorie: Det nye Testamente. Balslevs Lærebog: De 3 Trosartikler med Forklaringer og de 10 Bud med et Udvalg af Skriftsteder. Enkelte Salmer.

I fælles Kl. Christen Møllers Bibellistorie: Den gamle Pagt. Balslevs Lærebog: „Fader vor“ og de 3 Trosartikler med Forklaringer. Enkelte Salmer.

Historie.

VI Kl. Thrige: Oldtidens og Nordens Historie. Bloch: Middelalderen, nyere og nyeste Tid.

V Kl. Thrige: Nordens Historie indtil 1660. Bloch: Middelalderen og den nyere Tid indtil 1789.

IV stud. Kl. Grækenlands Historie; Roms Historie til 68 e. K.

IV Realkl. Bloch's Historie.

III Kl. Bloch: Nordens Historie.

II Kl. Samme Bog: Middelalderen og Nordens Historie indtil 1523.

I Kl. Bloch: Oldtidens Historie til Folkevandringeren. De vigtigste Træk af den græske og romerske Gudelære og Sagnhistorie ere desuden fortalte og gjenfortalte.

II fælles Kl. Blochs Lærebog for Realskoler: Nordens Historie fra 1448 indtil vore Dage.

I fælles Kl. Bricka's Lærebøger: Norden til 1412. Oldtidens Historie til Grækerne.

Geografi.

IV Kl. Det hele Pensum efter Granzows Geografi Nr. 2.

III Kl. Samme Bog: Europa fra Italien.

II Kl. Amerika (fra politisk Inddeling), Australien og Europa til Sydeuropa (Side 215--233 og Side 46—92).

I Kl. Asien, Afrika, Amerika og Australien (Side 164—233).

II fælles Kl. Fra Italien til Asien (Side 87—145) efter Granzow Nr. 3.

I fælles Kl. Europa efter Granzows Geografi Nr. 4 (Side 38—107).

Naturhistorie.

IV Kl. Det hele Pensum efter Lützens Begyndelsesgrundene af Dyrerigets Naturhistorie og Strøms Begyndelsesgrundene af Plantelæren.

III Kl. Zoologi: Fra Fiskene til Edderkopperne (Side 144—210). Botanik: Fra Enkimbladede — Bogen ud (Side 63—107) efter Strøms kortf. Lærebog.

II Kl. Zoologi: Ormene, Bløddyrene (Side 228—74) og Pattedyrene (Side 1—71). Botanik: Indledningen (Side 1—25) og Plantebestemmelser.

I Kl. Zoologi: Leddyrene (Side 173—237). Botanik: Indledningen (Side 1—25) og Plantebestemmelser.

II fælles Kl. Fra Strudsene til Leddyrene (Side 103—173).

I fælles Kl. Pattedyrene og Fuglene til Strudsene (Side 17—103).

Mathematik og Regning, geom. Tegning.

IV stud. Kl. Julius Petersens Arithmetik og Geometri. Krogh-Jensens Konstruktionsopgaver. Hjemmeopgaver 2 Gange ugentlig.

IV Realkl. Knud Christensens Regnebog.

III Kl. Samme Lærebøger: Arithmetik I: Proportioner og Decimalbrøker. Arithmetik II: S. 1—41. Geometri: S. 27—58. Ugentlige Hjemmeopgaver. Realisterne Regning efter Knud Christensens Regnebog.

II Kl. Samme Lærebøger: Arithmetik I: S. 47—98. Geometri: S. 1—32. Regning efter Hansen III. Hjemmeopgaver én Gang ugentlig.

I Kl. Julius Petersens Arithmetik I til Potens. Sammes Geometri: S. 1—13. Regning efter Hansens Regnebog II og III.

II fælles Kl. Hansens Regnebog II. Den store Multiplikationstabel.

I fælles Kl. Hansens Regnebog, 1ste Del, er benyttet af alle, enkelte have brugt 2den Del. Hovedregning. Tabeller.

Naturlære.

VI Kl. K. Prytz' Naturlære. Jørgensens Astro-nomi.

V Kl. K. Prytz's Naturlære: S. 1—128. Jørgensens Astronomi: S. 1—53.

IV Realkl. og IV Sm. K. Prytz' Naturlære.

III Realkl. Samme Bog: S. 1—78 og S. 175—230.

Resultatet af Riffelskydningen, hvori VI, V og IV Kl. have deltaget, har været følgende:

Antal Disciple	Afstand i Alen	Antal			Points	
		Skud	Points	Træff.	Total- Sum	Gjen- snit
17	200	170	365	161	526	3,1
17	300	204	384	184	568	2,71
		374	749	345	1094	2,93

Cricketspillet.

De Elever, som have Lyst til at deltage i Cricketspillet, danne den yngre Afdeling af „Rønne Cricketklub“ og høre ind under dennes Bestyrelse, som bestaar af Adjunkt *Ølgaard* (Formand), Kjøbmand *Brønniche* (Sekretær) og Bankassistent *Lohmann* (Kasserer). Som Tilsynshavende ved Elevernes Spil har Bestyrelsen engageret Gymnastiklærer *Haslund*, som har været til Stede, naar Eleverne spillede de 2 fastsatte Gange om Ugen og 2 Timer ad Gangen. Dog har Eleverne efter Sommerferien faaet Tilladelse til enkelte Gange at spille uden Tilsyn; derimod er der ikke bleven spillet i Gymnastiktimerne.

Da den yngre Afdeling var dannet, modtog den i Gave fra Kjøbenhavns Boldklub 2 fuldstændige Sæt Spil og begyndte Øvelserne i Foraaret 1887 med 32 Medlemmer, saaledes fordelte:

VI Kl.	1
V Kl.	5
IV Kl.	3
III Kl.	7
II Kl.	4
I Kl.	5
II Fl.	7
	32

Hver Elev har betalt i aarligt Kontingent 50 Øre, hvad der ellers er medgaaet i Betaling for Tilsyn og Præmier, er udredet af den ældre Afdelings Kasse.

I Efteraaret 1887 havde Eleverne Søndagen den 18de Septbr. en Match indbyrdes med 11 Spillere paa hvert Parti; der opnaaedes 158 og 149 Points. Højest Antal af Points fik A. Ohlsson (IV Kl.) med 60, E. Petersen (VI Kl.) 54, Kn. Bohn (VI Kl.) 41, Chr. Ellebye (VI Kl.) 30, Resten 20 eller derunder.

Søndagen den 25de Septbr. fandt en Match Sted mellem den yngre og den ældre Afdeling med 11 Spillere paa hver Side; hin opnaaede 141, denne 151 Points. Blandt Eleverne havde A. Ohlsson (IV Kl.) 28 Points, Grønbech (II Kl.) 25, Resten under 20.

Søndagen den 16de Octbr. fandt et Præmieholdspil Sted mellem Eleverne med 9 Spillere paa hver Side; Præmierne, der bestode af smaa Sølv- og Bronce-medailler, vare udsatte af den ældre Afdeling. Det ene Parti opnaaede 83, det andet kun 45 Points.

Chr. Ellebye (VI Kl.) fik 1ste Præmie med 24 Points.

E. Petersen (VI Kl.) 2den " " 21 —

A. Ohlsson (IV Kl.) 3dje " " 19 —

Fjerde Præmie uddeltes ikke.

I dette Aars Maj Maaned er Spillet gjenoptaget ligesom i Fjor under Tilsyn af Gymnastiklærer *Haslund*. Medlemsantallet er 44, saaledes fordelt:

V Kl.	3	Elever
IV Kl.	2	—
III Kl.	5	—
II Kl.	6	—
I Kl.	10	—
II Fl.	14	—
I Fl.	4	—
	<hr/>	
	Sum	44

At der findes saa faa Deltagere fra VI og IV Kl., er begrundet i den forestaaende Examen.

V. Videnskabelige Samlinger.

1. Skolebibliotheket.

Da ogsaa i Aar paa Grund af Tilbygning af Bøger Tilvæksten er bleven temmelig stor, er det blevet ansét for hensigtsmæssigst at lade trykke endnu et Tillægskatalog; de, der maatte ønske dette, ville faa det udliveret ved Henvendelse til Skolen.

Tilsynet med Bibliotheket og Udlaanet er overdraget Adjunkt *Tryde*, der i Regelen vil være tilstede i alle Frikvartererne ved Timeskiftet og desuden om Lørdagen Kl. 2—3. Forøvrigt vil ogsaa Bøger kunne faaes til Laans ved skriftlig, med Laanernes Navn underskreven Henvendelse til Skolen.

2. *Discipelbibliotheket*

har i Aarets Løb modtaget følgende Tilvæxt:

H. F. Ewald: Dronningens Jomfruer.
 Storm: Fem Noveller.
 G. H. Mellin: Karl Knutsons Bryllup.
 Helene Nyblom: Ungdomskamp.
 H. C. Andersen: Æventyr og Historier (II Bind).
 Illustreret Tidende.
 Familiejournal.

3. *Den naturhistoriske Samling*

har i Aarets Løb modtaget følgende Tilvæxt:

Dampskibsexpeditør Nielsen: En Hajkæbe og en Skinkemusling.
 Tidl. Disc. O. Espersen: Et Par Steppenhøns, $1\frac{1}{2}$ skulde ved
 Stampen.
 Disc. Ejlertsen (IIF): En Rovmaage.
 Disc. Schach (II): 4 Krabber.
 Disc. V. Thorsen (II): Herculesbille.
 Disc. Th. Christiansen (II): Foster af Svin.

VI. Skolebeneficier.

Følgende Disciple have i dette Aar havt:

1. Fri Undervisning: 1. O. P. Madsen. 2. Kr. V. Jørgensen. 3. C. A. Mortensen. 4. N. R. Clausen. 5. I. H. Kofoed. 6. H. K. Grønbech. 7. I. P. Grønbech. 8. A. G. Ohlsson. 9. J. P. Kofoed. 10. P. K. Stibolt. 11. G. C. Bjørnsen. 12. A. Westh. 13. J. F. E. Sode. 14. G. Ørsleff. 15. C. Espersen. 16. J. L. Didriksen. 17. E. F. Bagger. 18. H. N. Støckel. 19. P. T. I. Funch. 20. J. K. Lund. 21. H. Kofod. 22. M. P. Hjorth. 23. E. Jespersen. 24. C. T. V. Nielsen. 25. C. N. Hansen. 26. H. O. E. Jørgensen. 27. L. P. Olsen. 28. T. E. Kofod. 29. O. B. Thomsen. 30. H. J. Westh. (17 studerende, 12 Realister, 1 af IIF).

2. Undervisning for nedsat Betaling: 1. K. Jespersen. 2. P. H. Ellebye. 3. H. Tobiassen. 4. H. D. Bidstrup. 5. F. A. F. Høst. 6. L. N. Sommer. 7. A. P. Lund. 8. J. K. Ejlertsen. (5 studerende, 2 Realister, 1 af IIF).

Fremdeles har en Plads som extraordinær Gratist været tilstaaet V. Selchau som Søn af en Lærer, og endelig en af de 12 extraordinære Fripladser været tilstaaet F. M. Nielsen.

Reglerne for Uddeling af de ordinære Fripladser ere følgende:

Af Skolens Disciple kan i det højeste en Tredjedel nyde fri Undervisning; dog kan en Friplads deles imellem to Disciple saaledes, at hver af dem faar en halv. For at en Discipel kan komme i Betragtning ved Uddelingen, er det nødvendigt, at han har været i det mindste et Aar i Skolen, at hans Flid og Opførsel er tilfredsstillende, og at hans Forældres eller Forsørgeres Traug er bekræftet ved paalidelig Attest. Hvert Aar i September indsendes fra Skolen et Forslag om Fripladsernes Fordeling for det følgende Aar (Oktb.—Septbr.), men den endelige Bestemmelse afhænger af Ministeriet. For de Disciple, som allerede i det forløbne Aar have haft hel eller halv Friplads, behøver ingen ny Uformuenhedsattest at indsendes, med mindre det udtrykkelig er bleven forlangt; dog vil ingen Discipel komme i Betragtning til at beholde Friplads, naar han ikke vedbliver at være værdig og trængende dertil. Men naar en Discipels Forældre eller Værger ønske at erhverve ham dette Gode, maa de i August Maaned indsende Uformuenhedsattester, undertegnede af en eller flere bekjendte og troværdige Mænd og bekræftede af Øvrigheden eller Sognepræsten. Hertil benyttes trykte Blanketter, som paa Forlangende ville blive udleverede fra Skolen.

Den Skolen tillagte Portion af det Moltkeske Legat nydes af Discipel V. Olivarius.

Det Stampske Legat (100 Kr.) blev af Biskoppen over Sjællands Stift tildelt Student Johannes Preisz. dimitteret fra Skolens Artiumskursus 1887.

I Kursus'et har en Friplads været tildelt K. V. Bohn.

VII. Uddrag af Skolens Regnskab for Finansaaret 1887—88.

Indtægter.

Kassebeholdning fra Finansaaret 1886—87	2801	Kr. 43	Ø.
Forpagtningssa'gift af Skoleus Jorder	254	—	—
Rente af Kgl. Obligation	56	—	—
" " Østifternes Kreditforenings Obligation	40	—	—
" " Panteobligationer	220	—	45 —
Afdrag paa "	28	—	55 —
Skolekontingent	4628	—	—
Tilskud fra den almindelige Skolefond	20400	—	—
Renter af deponerede Effekter	28	—	—
Indeholdt til Dækning af Præmier m. m. f. Lærere	1461	—	89 —
<u>Sum</u>	<u>29918</u>	<u>Kr. 32</u>	<u>Ø.</u>

Udgifter.

Indsat i Bornholms Sparekasse	28	Kr. 55	Ø.
Tilbagebetalte Skolepenge	27	—	—
Lønning med Sædomskrivningstillæg til Lærere	14038	—	01 —
Inspektion og Tilsyn med Samlingerne	300	—	—
Løn til Pedellen	550	—	—
Lønningstillæg til Lærere	2601	—	50 —
Timeundervisning	4178	—	—
Pensioner	1001	—	67 —
Bibliothek og videnskabelige Apparater	693	—	23 —
Bygningers Vedligeholdelse	274	—	91 —
Lejeudgifter	130	—	—
Inventariets Vedligeholdelse	295	—	90 —
Brændsel og Belysning	470	—	82 —
Skatter og Afgifter	96	—	13 —
Regnskabsføringen	400	—	—
Forskjellige løbende og ekstraordinære Udgifter	1004	—	13 —
Til Skydevaabens Brug	49	—	76 —
Udbetalt Præmier for Lærere	1233	—	89 —
Udbetalt Renter af deponerede Effekter	28	—	—
<u>Sum</u>	<u>27401</u>	<u>Kr. 50</u>	<u>Ø.</u>

Sammenholdes hermed Indtægterne 29918 — 32 —

Bliver Beholdningen 2516 Kr. 82 Ø,

Kursus'et har modtaget i Tilskud af Staten 1300 Kr., af Bornholms Amtsraad 650 Kr. og af Rønne Byraad 650 Kr. Elevernes Kontingent har været 475 Kr., den samlede Udgift 3008 Kr.

VIII. Om Fordringerne ved Optagelsen i Skolens Iste fælles Klasse.

Ved Optagelsen i Iste fælles Klasse fordres, at Eleven kan læse rent og tydeligt og skrive et let Stykke efter Diktat uden altfor grove Stavefejl; at han kan regne de 4 Regningsarter i ubenævnte Tal med nogenlunde Færdighed og Hurtighed (Tabellerne); at han kjender det vigtigste af den gamle Pagts Historie, de 10 Bud, Fadervor, de 3 Troesartikler; endvidere, at han har lært Danmarks Geografi efter en ganske kort Bog og Landkortet og kan orientere sig paa et Europas Kort (Have, Lande, Hovedstæder) helst efter mundtlig Indøvelse; desuden maa han gjerne kjende lidt til Fædrelandets Sagn- og Oldtids-historie, ogsaa helst efter mundtlig Meddelelse.

Kjendskab til fremmede Sprog (Tysk), Naturhistorie eller Færdighed i Tegning forlanges aldeles ikke.

Saaledes som Forholdene efterhaanden have udviklet sig, er det baade for studerende Disciple og Realister — navnlig for de sidste eller i det hele for dem, der snart efter deres Konfirmation gaa over til praktisk Virksomhed — af stor Vigtighed at kunne naa en Afslutning (4de Kl. Hovedexamen eller almindelig Forberedelsesexamen) i 15 Aars Alderen eller senest med det fyldte 16de Aar, og Skolen griber derfor kun meget nødig til at lade en Discipel blive Oversidder i de lavere Klasser. Naar dette alligevel undertiden sker, ligger Grunden gjerne altid i, at vedkommende Discipel ikke kan følge med i dansk Stilskrivning og Regning. Skolen retter derfor den indstændige Aumodning til dem, der beskæftige sig med at forberede Smaadrenge til Optagelse i Skolen, at de lægge saa stor Kraft som mulig paa at bibringe Eleverne den overfor forlangte Færdighed i disse to Fag og i de andre saa vidt muligt undgaa Brugen af vidtløftige Lærebøger og Udenadslæren af disse i Hjemmet.

Den skriftlige Examen baade for Afgangskandidaterne
Mundtlig Examen afho

*Bibliotheksalen.**III Klass.*

		Tirsdag
Kl. 8. IVS. Fransk.		Kl. 8—11. I
-- 4. IVR. Fransk.		
		Onsdag
-- 8. VI. Fransk.		-- 8. IVS.
-- 11. V. }Oldnordisk.		-- 12—1. II
		-- 4—6. III
-- 4. V. Latin.		
		Torsdag
-- 8. VI. Historie.		-- 8—9 ¹ / ₂ . I
-- 11—1. IS. Latin.		-- 11—1. V.
-- 4. IVR. Dansk.		-- 4—6. IIF
		Fredag
-- 8—10 ¹ / ₂ . III. Historie.		-- 8—10. II
-- 11—1. V. Græsk.		-- 11—12. I
-- 4. V. Historie.		-- 4—7. I.
		Lørdag
-- 8—11 ¹ / ₂ . III. Fransk.		-- 8. VI. M
-- 12—1. IIR. Dansk.		-- 10 ¹ / ₂ . IVI
-- 4—6 ¹ / ₂ . III. Geografi.		-- 4. IVS.
		-- 6 ¹ / ₂ . IVS.
		Mandag
-- 8—10. IVS. Græsk.		-- 8. IVR.
-- 11—1. IIIS. Tysk.		-- 11. IVSm
-- 4—5 ¹ / ₂ . IIIR. Tysk.		
-- 5 ¹ / ₂ —7. IIR. Engelsk.		
		Tirsdag
-- 8. VI. }Dansk.		-- 8—10. II
		-- 11—1. II
-- 11—12 ¹ / ₂ . IIIR. Engelsk.		-- 4—6 ¹ / ₂ . I
-- 4. IVR. Historie.		
		Onsdag
-- 8. VI. Græsk.		-- 8—10. II
-- 11. VI. Engelsk.		-- 12—1 ¹ / ₂ .
-- 4. IVR. Tysk.		-- 4—6 ¹ / ₂ . I.
		Torsdag
-- 8. VI. Latin.		-- 8—10 ¹ / ₂ .
-- 4. IVS. Latin.		-- 11—1. II
		-- 4—7. I.
		Fredag
-- 8. IVS. Tysk.		-- 8—10 ¹ / ₂ .
-- 11. IVR. Engelsk.		

1888.

Skolen afholdtes i Dagene d. 11te, 12te og 13de Juni.
 efter følgende Skema:

	<i>Klasse N.</i>
<i>øseværrelse.</i>	
1die Juli.	
Mathematik.	Kl. 8—10 $\frac{1}{2}$. I. Historie.
	— 4—6 $\frac{1}{2}$. IIIS. Latin.
2de Juli.	
Historie.	— 8—10 $\frac{1}{2}$. III. Naturhistorie.
Engelsk.	— 11 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{1}{2}$. IIIS. Græsk.
Dansk.	— 4—6 $\frac{1}{2}$. I. Naturhistorie.
3de Juli.	
Naturlære.	— 8—10 $\frac{1}{2}$. I. Dansk.
Engelsk.	— 11 $\frac{1}{2}$ —1. III. Religion.
Tysk.	
4te Juli.	
Fransk.	— 8. IV. Naturhistorie.
Religion.	— 4. IV. Geografi.
Chematik.	
5de Juli.	
Naturlære.	— 8—9 $\frac{1}{2}$. IIF. Geografi.
Naturlære.	— 11—12. IF. Naturhistorie.
Chematik.	— 4—7. I. Tysk.
Naturlære.	
6de Juli.	
Chematik.	— 8—9. IF. Dansk.
Mathematik.	— 10—11. IF. Historie.
	— 4—5 $\frac{1}{2}$. IIIS. Latin.
7de Juli.	
Mathematik.	— 8—9 $\frac{1}{2}$. IIF. Naturhistorie.
Mathematik.	— 11—12. IF. Geografi.
Tysk.	— 4—5 $\frac{1}{2}$. IIF. Religion.
8te Juli.	
Mathematik.	— 8—10 $\frac{1}{2}$. II. Naturhistorie.
Historie.	— 12—1. V. Naturlære.
Fransk.	— 4—6 $\frac{1}{2}$. I. Geografi.
9te Juli.	
Religion.	— 8—10 $\frac{1}{2}$. II. Geografi.
Religion.	— 11—12 $\frac{1}{2}$. IF. Tysk.
Dansk.	— 4—5 $\frac{1}{2}$. IIF. Dansk.
10de Juli.	
Fransk.	— 8—10 $\frac{1}{2}$. II. Historie.

Fredagen d. 13de Juli, Kl. 11, prøves de til Optagelse i Skolen indmeldte Disciple.

Lørdagen d. 14de Juli, Kl. 11, offentliggjøres Prøvernes Udfald. Derefter begynder Sommerferien.

Mandagen d. 20de August, Kl. 11, begynder Undervisningen i det ny Skoleaar.

Til at overvære de mundtlige Prøver og Offentliggjørelsen af deres Udfald indbydes alle, der have Interesse for Skolens Gjerning.

Rønne højere Realskole, d. 13de Juni 1888.

Koefoed.

1888.